

[Niels Frederiksen.]

føre en Politik her i Danmark, der er Udtryk for den størst mulige Sparsommelighed. Det ærede Medlem Hr. N. Neergaard har Ret i den Betragtning, han gjorde gældende, at det er ikke Tider til Ødselhed, og derfor hilser jeg med Glæde, at den højt-ærede Regering i sine Forslag fremsætter Bestemmelser, der netop tilsigter Sparsommelighed paa de Omraader, hvor den i vanskelige Tider er absolut nødvendig, saaledes at disse Forslags Vedtagelse vil modvirke en statsøkonomisk Ødselhed, som vi i disse Tider ikke har Raad til. Hele Regeringens Arbejdsprogram, som det er udtrykt i Programtalen, er jo i Virkeligheden en Række Lovforslag, der tager Sigte paa at gennemføre den strengest mulige og klogest mulige Økonomi i den danske Statshusholdning. Jeg kan ikke se rettere og jeg synes ogsaa, det klart fremgaar af den Debat, der er ført om Militærvæsenet, at større Ødselhed end at bruge en Mængde Millioner til en Foranstaltning som det danske Militærvæsen, som alle Mennesker mener er ganske værdiløst, kan vi ikke tænke os i disse Tider. Det maa vel være muligt at finde Forstaaelse for, at en saadan Tilstand maa høre op. Alle erkender, at den nuværende Militærordning er ubrugelig og ikke svarer til sit Formaal. Hvorfor da letsindigt i økonomisk vanskelige Tider blive ved at ofre Millioner og atter Millioner fra Aar til Aar paa en saadan ganske unyttig Foranstaltning?

Men der er ogsaa noget andet, som vi ikke har Raad til i den danske Statsøkonomi i Øjeblikket, og det er at bibeholde den Tilstand, at man ganske letsindigt i en Tid, da Udviklingen gaar saa rigt og hastigt fremad fra Aar til Aar, forærer de Aar for Aar øgede Grundværdier til Privatmand. Her er et Skatteobjekt, hvis Udnyttelse ikke paa nogen Maade kan virke som et Skattetryk. Ved klog Vurdering af Tilstand og Forhold ud fra Retfærdsgrundsetninger maa man komme til den Betragtning, at den enkelte ikke har nogen som helst Ret til at indkassere for sig privat, hvad andre skaber af Værdier i vort Land, og det er der rig Anledning til i en Tid som den, vi gennemlever, at være opmærksom paa. Der er nylig foretaget en Vurdering vedrørende Grundværdistigningen omkring i Landet; det har før været fremme, men jeg gentager det ved denne Lejlighed for at paavise, hvilken rig Udvikling der er foregaaet, og hvilken Ødselhed man statsøkonomisk har udvist overfor de af Folket i Samling skabte Værdier. Fra 1916 til 1927

har der i København været en Værdistigning fra 650 Millioner til 1 119 Mill. Kr.; i Odense foregik der i samme Tidsrum en Stigning paa 37 Mill. Kr. og i Roskilde Kommune paa 7 775 000 Kr. Hvis man gaar Resultaterne igennem, viser det sig, at i de allerfleste Provinsbyer, særlig dem, hvor der har været Fremgang i Indbyggerantallet og en stærkere Bebyggelse, er Grundværdierne støget til mere end det dobbelte i dette Tidsrum. Nu skal man jo ikke betragte det saaledes, at man ved en Afgift skulde kunne inddrage hele den ved disse Tal udtrykte Stigning til det offentlige, men jeg bruger dem for at understrege, at i de kommende Tider er der paa dette Omraade en Mulighed for at underbygge og styrke Statens Økonomi, uden at man derfor paafører Befolkningen et Skattetryk, idet man blot indkasserer de Værdier, som Privatmand ingen Ret har til.

Og dette er en Opfattelse, som breder sig langt ind i Venstrekredse. Det er mig en stor Tilfredsstillelse, naar jeg arbejder i det praktiske Liv sammen med Venstremænd, at høre deres Indignation, naar man staar overfor Forholdet i Praksis. Naar nu f. Eks. nede i Sønderjylland Staten gør en Indsats for at faa kultiveret store Arealer, der har ligget unyttet hen, og det offentlige anvender en 300 000—400 000 Kr. paa at anlægge en Vej ud i et saadant øde Omraade, saa er det dog efter min Mening oprørende, at de Lodsejere, over hvis Jord Vejen skal gaa, og som skal aflevere Areal til den, ganske ubluferdigt kommer og forlanger en urimelig Pris for de Arealer, de skal aflevere, selv om Vejanlægget medfører, at deres Marker bliver dobbelt saa meget værd som i Forvejen. Eller lad os f. Eks. nævne Køge Landevej, hvis Anlæg vil medføre Grundværdistigninger, som kan løbe op i Hundredetusinder. Er der nogen som helst Mening i at have en Lovgivning i Danmark, hvorefter Udbyttet af enhver offentlig Foranstaltning, som Folket i Fællesskab udfører, kan indkasseres i stort Omfang af private, der ikke har rørt en Finger for dette erhvervsmæssigt, økonomisk værdiskabende Fremstød. Jeg begriber ikke, at man kan blive ved at fastholde Modstanden mod at gaa bort fra en saadan statsøkonomisk Ødselhed i en økonomisk vanskelig Tid som den, vi gennemlever.

Jeg vil ogsaa gerne nævne et andet Forhold, hvor jeg mener, man gør sig skyldig i en økonomisk Letsindighed. Jeg kan ikke se det berettigede i, at det konservative Folkeparti og Venstre fastholder Modstanden imod at ophæve den Formue-